НОЯБРЬ
7
1938 во
№ 152 (937)
ДОНЫС 10 УР

Став странаясса пролетарийяс, ӧтувтчӧй!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

МЕԀ ОЛАС МАРКСЛӦН—ЕНГЕԈСЛӦН—ԈЕԊІНЛӦН—СТАԈІНЛӦН ВЕԈІКӦЈ ԊЕПОБЕԂІМӦЈ ЗНАМЈА! МЕԀ ОЛАС ԈЕԊІԊІЗМ!

Оборона куԅа СССР-са Нароԃнӧј Коміссарлӧн

ПРІКАЗ № 236

1938 во нојабр 7-ӧԁ лун, Москва кар

Красноармејец, команԃір ԁа поԉітработԋік јортјас!

Чолӧмала тіјанӧс СССР-ын Веԉікӧј Окԏабрскӧј соціаԉісԏіческӧј револуціјалы XXI-ӧԁ гоԃовшщінаӧн!

Воыԍ-во быԁмӧ ԁа јонмӧ мијан Рӧԃіна—веԉікӧј Сӧветскӧј Сојуз. Кыԇі граԋітнӧј уԏос кыпӧԁчӧ сіјӧ капітаԉісԏіческӧј хаослӧн гуԁыр море шӧрын, став человечестволӧн уна міԉіон труженԋікјасӧ ԁа нарԏітӧмјасӧ капітаԉісԏіческӧј рабствоыԍ ізбавԉеԋіје вылӧ наԃежԃајас, мијан классӧвӧј врагјаслы лӧглун ԁа полӧм пыртӧмӧн.

Коԉӧм во, кыԇі і воԇԇајасыс, вајіс Сӧветскӧј Сојузлы хоԅајственнӧј, поԉіԏіческӧј ԃа културнӧј олӧм став јукӧнјасын выԉ победајас ԁа ԁосԏіжеԋіјејас. Мијан соціаԉісԏіческӧј госуԁарство, коԁі оз тӧԁ економіческӧј крізісјас, пыртіс стројӧ коԉӧм воын інԁустріјалыԍ выԉ гігантјас, соԁтіс промышԉеннӧј проԁукціја ԁа ԁугԁывтӧг развівајтіс ӧніја каԁԍа теҳԋіка база вылын асԍыс соціаԉісԏіческӧј віԇму овмӧс.

Мијан странаын, коԁі важӧн вунӧԁіс фабрікант ԁа помешщік јылыԍ, коԁі оз тӧԁ ужтӧмалӧм, луныԍлун, тӧлыԍыԍ-тӧлыԍ кыптӧ мијан госуԁарствоса ужалыԍ јӧзлӧн, став гражԁаналӧн благосостојаԋіјеыс.

Сӧветскӧј наука ԁа културa коԉӧм воын шеԁӧԁіс ны выԉ ԁа замечаԏеԉнӧј успехјас. Став специаԉностјаса учонӧјјас, інжеԋерјас ԁа теҳԋікјас ԁа іскусствојасса работԋікјас асланыс ԁосԏіжеԋіјејасӧн петкӧԁлӧны соціаԉісԏіческӧј строј условіјејасын наука ԁа культура развівајтчӧмлыԍ помтӧмлун. Нывбаба—Сӧветјас странаса равноправнӧј гражԁаԋін, мужчінакӧԁ ӧткоԃа вӧчӧ промышԉенностын, віԇму овмӧсын стахановскӧј рекорԁјас, венӧ самоԉот вылын маԏерікјас, вӧчӧ научнӧј открыԏіјејас. Сӧветскӧј Сојузса Геројјас Грізоԁубова, Осіпенко ԁа Раскова јортјас, тајӧ мијан замечаԏеԉнӧј нывбабајасыс, абу ӧткаӧԍ, накӧԁ орччӧн мунӧны ԍојасӧн ԁа ԍурсјасӧн сӧветскӧј нывбабајас творчество ԁа труԁовӧј олӧм став отрасԉјасын прекраснӧј ԁосԏіжеԋіјејаслыԍ образецјас петкӧԁлӧмӧн.

Фабрікајасын ԁа завоԃјасын, колхозјасын ԁа руԁԋікјасын, Краснӧј Арміјаын ԁа Војенно-Морскӧј Флотын, наука ԁа іскусство став јукӧнјасын, быԁлаын ԁа быԁторјын пуӧ соԅіԃаԏеԉнӧј уж мијан славнӧј соціаԉісԏіческӧј Рӧԃіналыԍ маԏеріаԉнӧј ԁа ԁуховнӧј озырлунјассӧ соԁтӧм куԅа.

Ԇік абу сіјӧ капітаԉісԏіческӧј мірын. Сіјӧ ԇоԋнас вӧјіс, ԇугԍіс аслас собственнӧј разрешітны поԅтӧм проԏіворечіјејасас. Сіԇ шуԍана „важ ԃемокраԏіјајас" паԋікаын корԍӧны петан туј тајӧ проԏіворечіјејас тупікԍыс фашізмын. Јевропаын ԋӧжјӧнԇі, но ԃугԃывтӧг бырӧԁԍӧны буржуазнӧј ԃемокраԏіјалӧн меԁбӧрја коԉасјасыс.

Сӧветскӧј Сојузын тырвыјӧ пӧртӧма олӧмӧ Сталінскӧј Консԏітуціја, мірын меԁԍа ԃемокраԏіческӧј, меԁԍа свобоԁнӧј, меԁԍа переԁовӧј Консԏітуціја.

Коԉӧм во вӧлі став мијан нароԃлыԍ — рабочӧј класс, колхознӧј кресԏанство ԁа сӧветскӧј інԏеԉԉігенціја мораԉнӧј ԁа поԉіԏіческӧј ӧтувјалунлӧн вынјӧра ԃемонстраціјајас воӧн. Најӧ ԃемонстріруjтісны Ԉеԋін—Сталін парԏіјалы ԁа Сӧветскӧј правіԏеԉстволы асԍыныс помтӧм преԁанност. СССР-са ԁа сојузнӧј республікајасса Верховнӧј Сӧветјасӧ бӧрјыԍӧмјасын став нароԁ ԍетіс асԍыс гӧлӧсјассӧ коммуԋістјас ԁа беспарԏіјнӧјјас блоклы, воԏірујтіс рабочӧј класс ԃіктатура вӧсна, соціаԉізм вӧсна.

Ԉеԋін—Стаԉін парԏіја веԍкӧԁлӧм улын сӧветскӧј нароԁ і коԉӧм воын пӧшщаԁатӧг орјӧԁліс, бертліс, кыԇі і воԇӧ кутас орјӧԁлыны ԁа бертны вражескӧј агентуралыԍ, троцкістско-бухарінскӧј шпіонјаслыԍ, заговоршщікјаслыԍ, ԃіверсантјаслыԍ ԁа вреԃіԏеԉјаслыԍ преступнӧј ужсӧ. Рабоче-Кресԏанскӧј Краснӧј Арміја імеітӧ ԁа кутас імеітны меԁԍа крепыԁ ԁа наԃежнӧј тыл.

Аслас существујтӧмлыԍ кыԅ ӧԏікӧԁ гоԁовшщіна Сӧветскӧј Сојуз празнујтӧ соԁӧм војеннӧј опасноԍт обстановкаын. Војналӧн очагјас, коԁјасӧс ӧзтӧма фашізмӧн Рытыв вылын і Асыв вылын, ӧзјӧны выԉ, мӧԁ міровӧј імперіаԉісԏіческӧј бојԋаӧ. Центраԉнӧј Јевропаын меԁбӧрја тӧлыԍјасса событіјејас ԁа Іспаԋіјаын ԁа Кітајын вооруженнӧј інтервенціја емӧԍ сылы нагԉаԁнӧј поԁтвержԃеԋіје. Іспаԋіјаса ԁа Кітајса нароԁнӧј массајас самоотверженнӧја ԁа ԃоблеснӧја отстаівајтӧны асԍыныс ԋезавісімоԍт ԁа олӧм вылӧ право, сы вылӧ віԇӧԁтӧг, мыј інтервентјаслӧн војска оз ограԋічівајтчыны тышкасанінјасын војеннӧј ԃејствіјејасӧн, а пӧшщаԁатӧг жугӧԁлӧны мірнӧј карјас ԁа ԍіктјас, бырӧԁӧны уна ԁа уна ԍурсјасӧн ԋінӧмын мыжтӧм мужчінајасӧс, нывбабајасӧс ԁа чеԉаԃӧс. Јевропа ӧніја каԁын петкӧԁлӧ аснас оз ԋін „пороховӧј погреб", а быԁԍа „арԍенал взрывчатӧј вешшествојасӧн", коԁі ԁаԍ ԉубӧј зԁукпервој бікіԋыԍ лебԅыны сынӧԁӧ.

Тајӧ опасноԍт воԇас ԁа выԉ міровӧј бојԋа ԁа Сӧветскӧј Сојуз вылӧ уԍкӧԁчӧм воԇын, Рабоче-Кресԏанскӧј Краснӧј Арміја пыр лоӧ ԁаԍӧн. Мијан арміја развівајтчӧ ԁа быԁмӧ став страна быԁмӧмкӧԁ щӧщ. Веԉікӧј Окԏабрскӧј соціаԉісԏіческӧј револуціјалыԍ XXI-ӧԁ гоԃовшщіна встречајтӧ бојевӧј ԁа поԉіԏіческӧј поԁготовкаын ԁа унаԍікас ԁа вылын војеннӧј теҳԋікаӧн овлаԃејтан ԃелӧын выԉ успехјасӧн. Мијан бојецјас, команԃірјас ԁа поԉітработԋікјас, коԁјас помтӧм преԁанӧԍ асланыс рӧԃіналы, Сӧветскӧј правіԏеԉстволы ԁа Ԉеԋін—Сталін парԏіјалы, емӧԍ рабочӧјјас ԁа кресԏана госуԁарстволӧн наԃежнӧј зашщітԋікјас. Аслас раԁјасын преԁаԏеԉјасӧс ԁа шпіонјасӧс грӧмітӧмӧн, Краснӧј Арміја лоіс нӧшта моноԉітнӧјжык, нӧшта јонжыка крепыԁ.

(*Помсӧ віԇӧԁ 2 лістбокыԍ*).

ОЗ ВУН ԊЕКОР ТАЈӦ КАԁЫС, ОЗ БЕРԁ СЛАВА ЈУГЫԁ ЈАР...

ВСЯ ВЛАСТЬ СОВѢТАМЪ

1917 во

Оборона куԅа СССР-са Нароԃнӧј Комiссарлӧн
ПРIКАЗ

(Пом. Завоԃiтчӧмсӧ вiԇӧԁ 1 ԉiстбокыԍ)

Краснӧј Армiја пыр ԁаԍ сӧветскӧј му став пӧлӧс врагјаслӧн поԍагаԏеԉствојасыԍ аслас мошщ став вынӧн ԁорјiг кежлӧ. Хасан ты ԃорын ԋеважӧнԍа бојјас петкӧԃлiсны мiјан ԁобԉестнӧј Краснӧј Армiјалыԍ став сокрушiԏеԉнӧј вынсӧ. Бојецјас, команԃiрјас ԁа поԉiтработԋiкјас, став ԍӧкыԁлунјас венӧмӧн, стојкӧја ԃорјiсны ԁа ԁобԉестнӧја отраԅiтiсны враглыԍ напаԃеԋiје, коԁi кӧсјiс прiмеԋiтны асԍыс раԃејтана „метоԃјас“ Сӧветскӧј Сојуз ԏерриторiја вылын.

Хасан ты ԁорса собыԏiјејас сiјӧ сӧмын епiзоԁ, мiјан вынјаслы прӧԏiвԋiкԍаԋ „бојӧн развеԁка“. Правԁа, тајӧ развеԁкаыс сувтiс сылы вывтi ԁона, но тащӧм ԍама уԍлаԍӧмјасыс вермасны лоны i воԇӧ. Краснӧј Армiја ԁолжен лоны на-чеку, ԁаԍӧн вочавiԇны уԁар вылӧ ԁвојнӧј уԁарӧн.

Ӧнi, кор переԃышкалӧн срокјасыс чiнӧны ԁа горiзонт тырӧма војналӧн свiнцовӧј кымӧрјасӧн, колӧ помԋiтны, мыј побеԁа ԁорԍӧ војнаӧԇ, быԁлунја упорнӧј органiзованнӧј ужын, велӧԃчӧмын ԁа треԋiровкаын.

„... Колӧ став мерајасӧн јонмӧԃны ԁа укрепiтны мiјанлыԍ Краснӧј Армiја, Краснӧј флот, Краснӧј Авiацiја, Осоавiахiм. Колӧ мiјанлыԍ став нароԁ кутны војеннӧј усԍӧԃчӧм опасноԍт воԇын мобiԉiзацiоннӧј ԁаԍлун состојаԋiјеын, меԁым ԋекущӧм „случајноԍт“ ԁа мiјан ортсыса врагјаслӧн ԋекущӧм фокусјас ез вермыны суны мiјанӧс ԋемвiччыԍтӧг“.

Тајӧ стаԉiнскӧј iнԃӧԃыс ԁолжен пӧртԍыны олӧмӧ РККА-са раԁӧвӧј ԁа начаԉствујушщӧј составлӧн став массаын. Мi, соцiаԉiзмлӧн армiја, пыр ԁолженӧԍ помԋiтны асԍыным iсторiческӧј мiԍԍiја—вiԇны, отстоiтны став ԁа быԁԍiкас врагјасыԍ мiјанлыԍ рӧԃiна, выԉ человечестволыԍ форпост.

Краснӧј Армiја таӧ пыр ԁаԍ. Сiјӧ асԍыс ԁаԍлунсӧ пыр кутас кыпӧԃны, совершенствујтны, шԉiфујтны.

Меԁ олас мiјан славнӧј вынјӧра Соцiаԉiсԏiческӧј Рӧԃiна!

Меԁ олас ԋепобеԃiмӧј Рабоче-Кресԏанскӧј Краснӧј Армiја!

Меԁ олас боԉшевiкјаслӧн Ставсојузса Коммуԋiсԏiческӧј парԏiја, соцiаԉiсԏiческӧј революцiја котыртыԍ, парԏiја, коԁi нуӧԁӧ мiјанлыԍ страна побеԃајас туј куԅа!

Меԁ олас мiјан веԉiкӧј Стаԉiн!

Оборона куԅа ССР Сојузса Нароԃнӧј Комiссар Сӧветскӧј Сојузса маршал К. ВОРОШIЛОВ.

ХРОԊIКА

** СССР Верховнӧј Сӧветса Преԅiԃiум назначiтiс **Н. М. Анцеловiч** јортӧс СССР-са вӧр промышԉенноԍт куԅа нароԃнӧј комiссарӧн.

** СССР-са СНК мезԃiс Н. М. Анцеловiч јортӧс СССР СНК берԁса сӧветскӧј контроԉ комiԍԍiјаса преԁԍеԁаԏеԉӧс вежыԍ објазанноԍтјасыԍ мӧԁ уҗ вылӧ сыӧн вуҗӧмкӧԁ јiтӧԃын.

** ССР Сојузса Верховнӧј Сӧветса Преԅiԃiум мезԃiс М. I. Рыжов јортӧс ССР Сојузса вӧр промышԉенноԍт куԅа нароԃнӧј Комiссар објазанноԍтјасыԍ.

(ТАСС)

В. I. ԈЕБЕԃЕВ—КУМАЧ

Храбрӧјјас—мiкӧԁ, трусјас—ԁолој!

Мiјан рӧԃнӧј сторонаын
Бушков нӧјтчiс ԉокыԍ..
Парԏiзанкајас гӧрԁ знамја
Баԍiтiсны шӧвкыԍ.
Баԍiтiсны прiвал ԃырјi
Страԃна ԍӧкыԁ каԁӧ,
Смел геројјас локтiсны меԁ
Сы улӧ, на раԁӧ.

Прiпев:

Баԍiтӧм знамја
Југԁӧԁӧ вој.
Храбрӧјјас—мiкӧԁ,
Трусјас—ԁолој!
Трус-кӧ ԁа вынтӧм
Вермӧм оз шеԁ,
Вына ԁа храбрӧј
Вермӧмыԁ ем

Гӧрԁ бi рӧмӧн ворсiс знамја
Вӧԉнӧј сынӧԁ вылын,
Ԉутӧј врагӧс нӧјтны сiјӧ
Ӧзтлiс быԁ фронт вылын.
Уна пӧрјӧ враглӧн пуԉа
Роԅӧԃлывлiс сiјӧс,
Горԃӧј слава ӧзјӧԃлывлiс,
Кыпыԁ тӧв кыԇ бiӧс.

Прiпев.

Оз вун ԋекор славнӧј војас,
Бојевӧј збој војас.
Похоԃјасын каԏылам мi
Коԉӧм славнӧј бојјас.
Мiјан быԁмӧны геројјас—
Томјӧз—тувсов петас—
I быԁ знамјалӧн со ӧзјӧ
Уна зарԋi шыпас.

Прiпев.

Југыԁ шонԃiсӧ оз тупкы
Ԍӧԁ кымӧр ас рунас,—
Рӧԃiнаным мiјан—озыр,
Армiјаным—вына.
Мiјан танкјас самоԉотјас
Тӧԁӧны важ бојјас,—
Тiјан знамјаныԁ оз зԁрӧгмун,
Парԏiзанка—чојјас!

Прiпев:

Баԍiтӧм знамја
Југԁӧԁӧ вој.
Храбрӧјјас—мiкӧԁ.
Трусјас—ԁолој!
Трус-кӧ ԁа вынтӧм
Вермӧм оз шеԁ,
Вына ԁа храбрӧј—
Вермӧмыԁ ем.

Комiӧԁiс—Еԁуарԁ Ганс.

Сек грымгiс атака, i шуԏлалiс пуԉа,—

ЗЕВ ЧОРЫԁА ЫПЈАЛIС БОЈ

Ԋiколајӧс корiсны парԏiја губкомӧ:

— Ԋiколај теныԁ поручајтам ыҗыԁ ԃелӧ. Котырт ԁас том мортӧс. Асԍыным отр‘аԁ мi сiԇ-жӧ јуклам ԁасјас вылӧ. Быԁ ԃеԍаток мунас рота воԇын, меԃым ԍетны прiмер. Гӧгӧрвоан? Значiт, требоваԋiјејас: ԃiсцiпԉiна, органiзованноԍт, ԋе пырӧԃчыны ԁа... ԋе бӧрыԋтчыны. Тiјан ԃеԍатоклӧн вооружеԋiје вылын пуԉемјот. Пуԉемјот получiтанныԁ вокзал вылыԍ.

*

Тревога кыптiс војын.

Колчаковецјас Ԍемiглавӧј Мар ԁiнӧ локтiсны сԏеп куԅа. Полк петiс налы паныԁ. Афанаԍјевлӧн бојевӧј пуԉемјотнӧј ԃеԍаток вӧлi воԇын. Ылыԍаԋ, ԃеркуԉԍаԋ, лыјлiсны пушкајас.

Полк воԁiс сԏепнӧј мыԉкјасӧ. Ԋiколај сувтӧԁiс асԍыс пуԉемјот ԁа первојыԍ аслас немын ԉiчкiс спусковӧј кр‘учок. Воԇын шаг ԍо сајын вӧлiны колчаковецјас. Кор ԍаркԋiтiс пуԉемјот, најӧ сувтiсны, а кыкӧн, кiјаснас шеныштӧмӧн, усԍiсны. Ԉента кысԍiс, Ԋiколај пыр ԉiчкiс ԁа ԉiчкiс рычаг.

Колчаковецјас бергӧԃчiсны бӧр, ԃеркуԉ вылӧ. Краснӧј полк шыбытчiс бӧр ԍаԋыс ԁа кутiс кыщавны разјезԁ, но асывнас колчаковецјаслы воiс отсӧг Ураԉскыԍ, ԁа бој панԍiс выԉ пӧв.

Тајӧ лунас Афанаԍјев команԁа улын вӧлi вiт пуԉемјот ԋоԉ „Максiм“ вӧлi бостӧма воԇԇа бојын враглыԍ.

Колчаковецјас стремiԏеԉнӧја кучкiсны шујга фланг вылӧ, полк ԃрӧгмунi, i јӧз кутiсны разавны сԏеп вылын. Афанаԍјев бергӧԁiс пуԉемјот:

— Спокојнӧ, јортјас! Мi налы ыстам гӧԍԋеч!

Ԃас комсомоԉец коԉiсны места выланыс. Налӧн пуԉемјотјас ԍаркԋiтiсны, бi заслон вӧчӧмӧн, коԁ воԇын сувтiсны колчаковецјас. Пуԉемјотнӧј кужухјасыԍ мӧԁiс ру, Афанаԍјев бергӧԁчiс: гӧрԁ полк чукӧртiс вынјассӧ, пырiс колчаковецјас вылӧ веԍкыԁ вывԍаԋ, i ӧнi-ԋiн најӧ пышјiсны бӧр, ԃеркуԉлаԋ.

*

Полк воԇыс Афанаԍјев аԇԇiс комiссарлыԍ ԍерӧј вӧв. Ԃруг сiјӧ лоiс кыԇi быԏԏӧ вабергачын, комiссарӧс кыщалiсны колчаковецјас, полк кутны вермытӧг мунiс воԇӧ, бӧрыԋтчыԍ враг бӧрԍа, а ԋеыҗыԁ группа, шӧрас кӧнi вӧлi отбiвајтчыԍ комiссар, коԉiс ԋеыҗыԁ мыԉк ԁорӧ.

Афанаԍјев чеччыштiс мусаԋ ԁа, ас бӧрԍа пуԉемјот кыскӧмӧн, шыбытчiс тајӧ јӧз чукӧр ԁiнӧ.

— Комсомоԉскӧј ԃеԍаток! Кыщав тышкаԍыԍјасӧс веԍкыԁвывԍаԋ!

Аԇԇӧмӧн, мыј пуԉемјотчiк коԉiс ӧтнас, колчаковецјас еновтiсны комiссарӧс ԁа шыбытчiсны Ԋiколај вылӧ.

Афанаԍјев усԍiс, раԋiтчiс кокыс. Сiјӧ кужiс нӧшта ԋужӧԃчыны пуԉемјот ԁiнӧ ԁа топӧԃны рычаг, но лыјӧмыс ез вӧв. Ԉентаын ез вӧвны патронјас.

Ԋiколај ԋещыштiс револьвер. Сiјӧ лыјлiс кыԇ ԍурӧ, врагјас вылӧ вiԇӧԁтӧг, сы вӧсна, мыј кӧсјiс аԇԇыны сӧмын ӧԏiӧс: вевјаласны-ӧ јортјас ԃорјыны комiссарӧс.

— Ловја! Ловја!—горӧԁiс сiјӧ аԇԇӧмӧн, ԁа усԍiс колчаковскӧј шашкајас улын.

А. Марјамов.

СЕРГЕЙ ЛАЗО

1916 воын 15-ӧԁ стрелковӧј полк, кӧнi прапоршщiк Ԍергеј Лазо велӧԃiс салԁатјасӧс војеннӧј ԃелӧӧ, сулалiс Краснојарскын.

1917 воԍа февраԉын, кор Петроградыԍ воiс јуӧр царӧс свергԋiтӧм јылыԍ ԁа Краснојарскын котыртчiс рабочӧј ԁа кресԏанскӧј ԃепутатјаслӧн Сӧвет, Лазо ԋещыштiс пеԉпомјас вывԍыс офiцерскӧј погонјассӧ ԁа асԍыс ротасӧ бајӧԃiс Сӧветјасӧс ԁорјӧм вылӧ. Тајӧ лунԍаԋыс Ԍергеј Лазо быԏԏӧ мӧԁпӧв чужiс. Боԉшевiкјас отсалiсны сылы корԍны правԁа, i тајӧ правԁа вӧснаыс Лазо ԁаԍ вӧлi тышкаԍны кӧԏ коԁкӧԁ.

Iркутскын Сӧветјаслы паныԁ кыпӧԃчiсны јункерјас. Лазо усԍӧԃчiс Iркутскӧ. Сiјӧ рабочӧјјасыԍ чукӧртiс красногварԃејскӧј отр‘аԁ. Бушков ԃырјi Ангара ју крут берегӧԁ отр‘аԁ тӧԁлытӧг матыстчiс белӧјјас ԁiнӧ ԁа шыбытчiс атакаӧ. Белӧјјас кiтыр храбрецјаслы паныԁ шыбытiсны асԍыныс став вынјассӧ. Панԍiс ԋеравнӧј бој.

Лазолӧн јортјасыс пӧшԏi ставныс коԉiсны тышкаԍан местаӧ. Пуԉајас коԉiсны Лазоӧс.

Бесстрашнӧј боԉшевiк-команԃiрлӧн ԋiмыс кыщовтiс став ԃаԉԋевосточнӧј крај. Ыҗыԁ раԃејтӧмӧн тајӧ ԋiмсӧ вiԍтавлiсны i глухӧј тајежнӧј ԍiктјасын, i Влаԃiвостокса рабочӧј окраiнајасын, i Сучанса шахԏерскӧј поԍолокјасын.

Јапоԋецјас, асланыс ставԉеннiк Ԍемјоновлыԍ банԁајассӧ жугӧԁӧмыԍ скӧрмӧмӧн, шыбытiсны сӧветскӧј му вылӧ зев ыҗыԁ—60 ԍурс лыԁа—армiја. Јапонскӧј команԁоваԋiје кӧсјыԍiс ԍетны Лазо јурыԍ уна ԍурс шајт зарԋiӧн. Но насеԉеԋiје наԃежнӧја ԇебiс асԍыс ԉубiмецсӧ. Лазо вӧлi ԋеуловiмӧј.

Парԏiја Лазоӧс ыстiс кывкутана ԁа ԍӧкыԁ уҗ вылӧ. Колӧ вӧлi котыртны Влаԃiвостокын восстаԋiје ԁа мырԃԃыны белогварԃејец лапајас улыԍ—јапонскӧј најмiтјаслыԍ—ԃаԉԋеј Востокса центр. Лазо гӧтӧвiтiс восстаԋiје. 1920 воԍа јанвар кежлӧ парԏiзанјас кыщалiсны Влаԃiвосток ԁа јанвар 31 лунӧ ӧԏi уԃарӧн вӧтлiсны белӧјјасӧс. Но јапоԋецјас нӧшта коԉлiсны-на Влаԃiвостокӧ. Најӧ грӧԅiтчӧмӧн вӧрԅiсны.

Апреԉ 4 лунӧ јапоԋецјас выступiтiсны. Лазо шыбытчiс сԉеԁственнӧј комiсԍiја ԁом ԁiнӧ, меԃым ԃорјыны ԍекретнӧј ԁокументјас, ԁа ԍенi вӧлi сiјӧс кваԏiтӧма јапоԋецјасӧн. Меԁбӧрын најӧ кiӧ ԍурi морт, коԁӧс ԋенавiԃiтiсны меԁԍа јона. Страшнӧј каԅԋ ԃумајтiсны јапоԋецјас Лазолы. Мај помын најӧ Лазоӧс гуԍӧн нуiсны Муравјево-Амурскӧј станцiја вылӧ (ӧнi сiјӧ шуԍӧ Лазо станцiјаӧн) ԁа ловјӧн сотiсны сiјӧс паровознӧј топкаын.

*

Сещӧм јӧзлӧн, кыԇi Чапајевлӧн, Щорслӧн, Лазолӧн ԁа уна мукӧԁјаслӧн вiр, воплоԏiтчiс соцiаԉiзмлӧн ԋесокрушiмӧј побеԁајасын, коԁјасӧс отраԅiтӧма Веԉiкӧј Стаԉiнскӧј Консԏiтуцiјаын.

О. ЛАЗО.

АСКІ ПАНԌАС-КӦ ТЫШ, ВРАГ-КӦ КЫПӦԀАС ГРӦЗ

Міјан му вылӧ воас-кӧ гаԁыс,—
Мезмӧм му вӧсна сек Сӧвет муыԍ став јӧз,

КЫԆІ ӦԎІ МОРТ СУВТАСНЫ РАԀӦ!

Веԉікӧј Октабрскӧј Соціаԉісԏіческӧј револуціја мезԁіс Россіјаса ужалыԍ јӧзӧс капітаԉістјаслӧн ԁа помешщікјаслӧн нарԏітӧмыԍ. Најӧ, боԉшевістскӧј парԏіја веԍкӧԁлӧм улын, перјісны аслыныс свобоԁа, отстоітісны сіјӧс гражԁанскӧј војна каԁԍа чорыԁ бојјасын, стрӧітісны ԁа стрӧітӧны асԍыныс шуԁа олӧм.

Шуԁа олӧмӧн олӧ сӧветскӧј нароԁ. Сӧветскӧј томјӧз—меԁԍа шуԁа том покоԉеԋије мірын. Капітаԉісԏіческӧј странајасын ужалыԍ томјӧзлӧн уԃел—лоны нарԏітӧмаӧн, увтыртӧмаӧн. Фашізм томјӧзлы вајіс концентраціоннӧј лагерјас, ԏурма, гӧԉлун, щыгјалӧм. Капітаԉісԏіческӧј странајасын томјӧз—нароԁлӧн меԁԍа увтыртӧм јукӧн. Колӧм во США-ын вӧлі лыԁԃыԍԍӧ 5 міԉԉіон морт 16 арӧԍԍаԋ 25 арӧсӧԇ, коԁјас ԋекӧн школаын ез велӧԁчывны ԋі ез імеітлыны уж.

Сӧветскӧј томјӧз ез тӧԁлы ԁај оз тӧԁ ужтӧмалӧм. Сылы ԍетӧма уж вылӧ право, велӧԁчӧм вылӧ право, шојччӧм вылӧ право.

Сӧветскӧј томјӧзлы восԍаӧԍ олӧмӧ став тујјасыс. Сӧветскӧј власт аслас 20 воԍа сушшествујтан каԁӧн восԏіс 600 выԉ высшӧј учебнӧј завеԃеԋије. 1933—37 војасын вузјасӧн гӧтӧвітӧма 369.900 том специаԉістӧс, ԏехԋікумјасӧн—623 ԍурс том специаԉістӧс.

Сӧветскӧј нароԁ аслас том покоԉеԋіјелы ԍетӧ зев ыжыԁ ԁӧверіје. СССР Верховнӧј Сӧветса 1.143 ԃепутат пӧвсын 284 том морт 30 арӧсаӧԇ, на пӧвсын 99 орԃеноноԍец ԁа 10 мӧрт Сӧветскӧј Сојузса Герој. Сојузнӧј респубԉікајасса ВерховнӧјСӧветјасын 3.594 ԃепутатыԍ 1.009 том морт 30 арӧсӧԇ ԁа на пӧвсын 45,1 прӧчент нывбаба.

Сӧветскӧј томјӧз петкӧԁлӧ героізм, отвага, самоотверженноԍт быԁ ужын. І сӧветскӧј правіԏеԉство сыԍ ԁостојнӧја награжԁајтӧ. Сӧветскӧј Сојузса орԃенјасӧн награԃітӧма 4.260 том гражԁаԋінӧс (30 арӧсӧԇ). На пӧвсын 603 нывбаба (ԁаннӧјјасыс 1938 воԍа јуԋ 1 лун кежлӧ). Ӧні тајӧ лыԁпасыс јона соԁіс Хасан ты рајонса бојјасын участԋікјасӧс награԃітӧмӧн.

Тащӧм шуԁсӧ ез тӧԁлы ԁај оз тӧԁ ԋі ӧԏі томјӧз мірын. Тајӧ шуԁсӧ сӧветскӧј томјӧзлы ԍетіс соціаԉісԏіческӧј рӧԃіна, рӧԁнӧј боԉшевістскӧј парԏіја, веԉікӧј Стаԉін. І томјӧз ԁаԍ ԍетны асԍыс став вынсӧ, став вірсӧ, капԉа бӧрԍа капԉа, аслас рӧԃіна вӧсна, парԏіја вӧсна, Стаԉін вӧсна. Асԍыс тајӧ ԁаԍлунсӧ томјӧз бура петкӧԁліс јапонскӧј самурајјаслы паныԁ Хасан ты рајонса тышјасын.

Сӧветскӧј томјӧз, кыԇі і ставнас сӧветскӧј нароԁ, ԁаԍ сувтны рӧԃінаӧс ԁорјӧм вылӧ парԏіјаӧн ԁа правіԏеԉствоӧн первој чукӧстӧм ԍерԏі, ԉок лоӧ секі налы, коԁјас лыԍтасны усԍкӧԁчыны міјан свјащеннӧј сӧветскӧј му вылӧ.

„Сӧветскӧј гражԁаԋін олӧмлӧм высшӧј закон—рӧԃіна ԁорјӧм. Рӧԃіна вӧсна, парԏіја вӧсна, Стаԉін јорт вӧсна ԍета аслам томлунлыԍ став бісӧ, став вынјассӧ, асԍым став олӧмӧс“.

Сӧветскӧј Сојузса Герој, полковԋік А. Роԃімцев јортлӧн тајӧ кывјасыс ем став сӧветскӧј томјӧзлӧн, сӧветскӧј нароԁлӧн кывјас.

М. ІСАКОВСКІЈ

Кыщовт ыліса морејас, јујас

Кыщовт ыліса морејас, јујас,
Став мушар вомӧн сынӧԁті ԏур,
Емӧԍ свет вылын ԃівӧ-коԃ мујас,
Сӧмын міјан-коԃ ԋекыԍ оз ԍур.

Југыԁ курјајас міјанын жужыԁ.
Міјан пасԍкӧԁчӧ му пом ԋі ԁор.
І завоԁјас пыр јургӧны ужын,
Мујас шӧпкӧны ԇорԇалігсор.

Быԁ выԉ лун, быԏӧ тувсовја
коԅін,
Быԁ лун локтӧ і лӧԍыԁ і бур.
Ылі морејас кыщовтны поԅӧ,
Страна озыржык ԋекыԍ оз ԍур.

Чуткӧј ԍӧлӧмӧн, вынјӧра кіӧн
Ԍетӧм ԁружба тан вынԍалӧ пыр,
І бур ԍемјаӧн олӧны міјан
Став нароԁјас выԉ шуԁ ԁорігтыр.

Ставыс тан быԏӧ вокјас,
желаннӧј,
Ставлы овны і ԇорԇавны бур.
Кыщовт ыліса лӧз океанјас.
Страна ԁружнӧјжык ԋекыԍ оз ԍур.

Коміӧԁіс Іван Ваԍ.

М. РЫԈСКІЈ

СТАԈІН ЈЫЛЫԌ ԌЫЛАНКЫВ

Жужыԁ гӧра сајыԍ, ылыԍ
Јон ор'ол пыр кыптіс выв...
Ԋем оз сувтӧԁ лебԅӧм сылыԍ
Ԋем оз чегјав пасԍкыԁ сыв.

*

Ставным лебам гӧра јылӧ,
Шуԁӧн міјан морӧс тыр...
Вожԃлӧн лебԅӧмыс орԉінӧј,
Сіјӧ інԁӧ тујсӧ пыр.

*

Тајӧ горԃӧј, југыԁ каԁӧ
Ԍыв ԁа ԇорԇав, муӧј, те...
Кывјас Стаԉінлӧн пыр мікӧԁ
Сылӧн вӧԉа міын век!

*

Пӧкӧрітім мујас, вајас,
Паныԁ копрасӧ вӧрпу,
Ӧтув јургӧны завоԁјас,—
Гӧгӧр выԉмӧ міјан му.

*

Мунӧ ӧтув јітчӧм стројӧн
Боԉшевістскӧј вына раԏ
Нуӧ стаԉінскӧја, збоја
Став нароԁӧс муԁрӧј вожԃ.

*

Міча југӧрјаса біӧн
Олӧм міјан ӧні тыр.
Вӧԉа Стаԉінлӧн пыр міын.
Сылӧн кывјыс мікӧԁ пыр!

1938 во

Муын, ваын і лӧз јенеж вылын
Міјан ԍыланкыв јон і суров:
Аскі панԍас-кӧ тыш,
Збыԉ-кӧ лоас похоԁ—

Меԃым талун-ԋин вӧлін гӧтов!

Кор ԅвермӧм јапонскӧј самурајјас усԍкӧԁчісны сӧветскӧј му вылӧ Хасан ты рајонын, став сӧветскӧј нароԁ—рабочӧјјас, і колхозԋікјас, велӧԁчыԍ-студԃентјас, піоԋерјас кыпӧԁісны ыжыԁ лӧглунлыԍ гӧлӧс враг провокаціјајаслы паныԁ. Налӧн ԍӧлӧмјасыс тырісны вӧвлытӧм скӧрлунӧн наглӧј банԃітјас ԃејствіјејасыԍ. Најӧ, кыԇі ӧԏі морт, вӧлі ԁаԍӧԍ сувтны соціаԉісԏіческӧј рӧԃіна ԁорјӧм вылӧ, ӧтлаын аслас рӧԁнӧј, раԃејтана, куслытӧм славаӧн овејаннӧј Краснӧј Армијакӧԁ ԍетны отпор веԉмӧм враглы. Том рабочӧјјас, тајежнӧј охотԋікјас, том колхозԋіцајас, служашщӧјјас ԍетісны шыӧԁчӧмјас мунны ԁоброволецјасӧн Краснӧј Армија ԁа пограԋічнӧј војска раԁјасӧ.

Ворошіловограԁскӧј обласԍтса, том рабочӧј П. Ԃеԁов Стаԉінскӧј нарком Ԋ. І. Јежов ԋім вылӧ ыстіс тащӧм пісмӧ:

„Ԋіколај Івановіч! Событіјејас, коԁјас мунӧны граԋіца вылын, міјанӧс кыщалыԍ обстановка корӧ міјанӧс, рӧԃінаса патріотјасӧс, сувтны морӧсӧн асԍыным оԏечество—СССР ԁорјӧм вылӧ... Кора Тіјанӧс разрешітны срокыԍ воԇжык мунны РККА раԁјасӧ, міјан НКВԁ-лӧн ԁобԉестнӧј органјасӧ.

Комсомоԉскӧј чолӧмӧн
П. Ԃеԁов“.

Тащӧм пісмӧјасыс ԍурсјасӧн воісны Сӧветскӧј Сојузса маршал Кԉімент Ворошілов ԋім вылӧ, Стаԉінскӧј Нарком Ԋіколај Івановіч Јежов ԋім вылӧ.

Сӧветскӧј томјӧз чорыԁа помԋітӧ Стаԉін јортлыԍ мобіԉізаціоннӧј ԁаԍлун јылыԍ кывјассӧ. Сіјӧ тӧԁӧ, мыј фашістскӧј хішщԋікјас лӧсӧԁчӧны выԉ војнајас кежлӧ. Быԁ том морт тӧжԁыԍӧ овлаԃејтны кущӧмкӧ војеннӧј специаԉностӧн: лоны пуԉемјотчікӧн, снајперӧн, моторістӧн, саԋітарӧн, ԉотчікӧн.

Ез еща успехјас Сӧветскӧј томјӧз шеԁӧԁ обороннӧј ужын. СССР пасԍта 4.978.000 морт ԍԁајтісны І-ој ступеԋа ГТО значок вылӧ ԁа 45.000 морт ІІ-ӧԁ ступеԋа ГТО значок вылӧ. Ӧԏі Комі респубԉіка пасԍта 1938-ӧԁ воын ГТО ԁа БГТО значокјас вылӧ нормајас ԍԁајтісны 1.475 морт. Уна міԉԉіон мортӧс, сӧветскӧј рӧԃінаса патріотјасӧс, гӧтӧвітісны осоавіахімовскӧј організаціјајас снајперјасӧн, парашјуԏістјасӧн, ԉотчікјасӧн, хімікјасӧн ԁа с. в.

Томјӧз ыжыԁ кӧсјӧмӧн велӧԁчӧ обороннӧј ужӧ. Напрімер, сӧмын ӧԏі феԉԁшерско-акушерскӧј школаса комсомоԉецјас ԁа ԋесојузнӧј томјӧз Ԉеԋінскӧј комсомоллы 20 во тыран јубіԉеј кежлӧ гӧтӧвітісны 175 значкістӧс. Тащӧм прімерыс уна.

Краснӧј Армија раԁјасӧ мунӧны поԁготовітчӧм томјӧз. Ԏірјасын, стаԃіонјасын ԁа парашјутнӧј вышкајас вылын томјӧз закаԉајтӧны асԍыныс мускулјассӧ, проверајтӧны ԍінјассӧ, воԉасӧ, выԃержкасӧ. Томјӧз воспітывајтчӧны гражԁанскӧј војна војасса героіческӧј прімерјас вылын, воспітывајтчӧны Хасан ты рајонса бојјаслӧн прімерјас вылын.

І кор страна вылӧ кыпӧԁчас грӧз, кор парԏіја ԁа правіԏеԉство чукӧстасны нароԁӧс ԁорјыны міјанлыԍ рӧԃіна, став сӧветскӧј нароԁ, кыԇі ӧԏі морт, кыпӧԁчас грӧзнӧј вынӧн ԁа пасвартас ԉубӧј врагӧс, кыԍаԋ кӧԏ сіјӧ ез лок! Меԁвоԇын лоас сӧветскӧј томјӧз—сӧветскӧј нароԁлӧн горԁоԍт.

ИВАН ПОЖАРСКИЙ

Сіјӧ лунјасыс вӧліны торја тревожнӧјӧԍ. Јапонскӧј провокаторјас нарушітісны госуԁарственнӧј граԋіца Хасан ты рајонын.

Кор лоі тӧԁԍа граԋіца вылын событіјејас јылыԍ, војенком Пожарскіј чукӧртіс коммуԋістјасӧс. Вывті ыжыԁ возмущеԋіјеӧн ԍорԋітіс сіјӧ јапонскӧј самурајјаслӧн банԃітскӧј ԃејствіјејас јылыԍ. Жеԋыԁа, кыԇі і пыр ԍорԋітіс војенком, но сіјӧс гӧгӧрвоісны коммуԋістјас, бојецјас, команԃірјас: колӧ вӧлі лоны ԁаԍӧн, колӧ велӧԁны веԉмӧм врагӧс.

... Војын выступітіс батаԉјон. Бојецјас строј воԇын коміссар вісталіс реч. Ԋекор нӧшта најӧ ез аԇԇывны сіјӧс тащӧмӧн. Коміссарлӧн быԁ кыв пыріс ԍӧлӧмӧ. Кӧсјыԍԍіс ӧԁјӧжык паныԁԍны врагкӧԁ ԁа усԍкӧԁны сы јур вылӧ сӧветскӧј јӧзлыԍ став скӧрлунсӧ.

... Бојецјаслӧн ескаԃрон ԃејствујтіс пешӧј стројын. Сіјӧ получітіс мог—зајмітны Пуԉемјотнӧј сопка. Луншӧр, ԏерпітны вермытӧм жар. Мунісны атакаӧ. Меԁвоԇын муніс војенком Пожарскіј, сыкӧԁ орччӧн ԉејтенант Попов.

— Воԇӧ Стаԉін вӧсна, рӧԃіна вӧсна!—кылӧны бојецјас коміссарлыԍ чукӧстӧм.

Јапоԋецјас, бојецјаслыԍ матыстчӧм аԇԇӧмӧн, восԍтісны вына бі. Сіјӧ каԁас огԋевӧј точка расположеԋіјеыԍ котӧртіс јапонскӧј офіцер.

Пожарскіј лыјіс—і меткӧј пуԉаӧн вунԁӧмӧн, јапонскӧј офіцер усі.

— Ме бӧрԍа, воԇӧ!

Војенком котӧртіс бојецјас цеп воԇын, врагӧс гранатајасӧн шыблалӧмӧн. Міјан пуԉемјотчікјас нуӧԁісны інтенсівнӧј бі. Ӧԏі бӧрԍа меԁ лаԋтісны вражескӧј пуԉемјотјас.

Кујімыԍ батаԉјон ветліс атакаӧ. Пожарскіј бој ԁырјі пыр вӧлі воԇын. Первој атака бӧрын коміссарӧс вӧлі раԋітӧма.

Ранасӧ кӧрталӧм бӧрын, Пожарскіј бара муніс атакаӧ. Гӧлӧсыс сылӧн гораліс сещӧм-жӧ увереннӧја, сещӧм-жӧ страстнӧја.

— Воԇӧ,—чуксаліс коміссар,—рӧԃіна вӧсна, рӧԁнӧј Стаԉін вӧсна!

Којмӧԁ атакаын јапонскӧј огԋевӧј точка вӧлі кыщалӧма ԁа бырӧԁӧма. Бојын вӧлі смерԏеԉнӧја раԋітӧма коміссарӧс. Сы ԁінӧ котӧртісны бојецјас.

— Прӧшщајтӧј,—шуіс сіјӧ,—чеԍтӧн сулалӧј рӧԃіна вӧсна,—ԁа тајӧ кывјаснас куліс.

— Коміссарӧс віісны!—горӧԁіс курсант Каԃанцев.

„Коміссарӧс віісны!“—муніс бојецјаслӧн раԁјас куԅа. Јапоԋецјас пробујтлісны пышјыны, но најӧс вӧлі бырӧԁӧма Неујмін звоԁӧн. Схватка лоі рукопашнӧјӧн. Храбрӧја тышкаԍісны красноармејецјас.

Бојецјас отомсԏітісны асланыс раԃејтана коміссар смертыԍ ԋі ӧԏі захватчік ез мун окопјасыԍ, ставнысӧ вӧлі бырӧԁӧма. Пуԉемјотнӧј сопка вӧлі боԍтӧма.

...Таԇі куліс војенком Пожарскіј—нароԁлӧн пі, повтӧм воін-боԉшевік. Сіјӧ ԍетіс меԁԍа ԁонасӧ—олӧмсӧ—рӧԃіна вӧсна, Стаԉін вӧсна, коммуԋізм вӧсна.

Вечнӧј лоӧ герој-коміссар јылыԍ памеԏыс.

Паріжын фашіст-јаслӧн банԃітскӧј вылазка

ПАРІЖ, 5. Фашістскӧј ељементјас Францијаын бӧрја каԁӧ пыр јонжыка вос-сӧн кыпӧԁӧны јурнысӧ. Тӧрыт рытнас фашістскӧј банԃітјаслӧн группа вӧчіс уськӧԁчылӧм Паріжын французскӧј коммуԋістіческӧј партіја помещеԋије вылӧ. Компартіја кԋижнӧј магазінын вітрінајас жугӧԁлӧмӧн, банԃітјас пырісны магазінӧ ԁа завоԁітлісны сіјӧс ӧзтны.

Коммуԋістіческӧј партіја зԁаԋије вылӧ тӧрытја фашістскӧј налӧт куза „Јуманіте“ јӧзӧԁӧ талун французскӧј компартијалыс шыӧԁчӧм, кӧні пасјысӧ, мыј фашістјас, коԁјас вӧчісны банԃітізмлыс тајӧ актсӧ, прінаԁлежітӧны ԁе ла Роклӧн ԁа Ԁоріолӧн восстановітӧм фашістскӧј организацијајасӧ ԁа на пӧвсын вӧліны уголовнӧј ељементјас.

Тыԁалӧ, мыј сещӧм актјас, кущӧмӧс вӧлі вӧчӧма тӧрыт ԁе ла Роклӧн ԁа Ԁоріолӧн фашістскӧј банԁајасӧн, вӧчсӧны сы могыс, меԁым лӧсӧԁны обстановка, коԁі благопріјатнӧј Францијаын фашістскӧј путч мӧԁыс вӧчӧм вылӧ. Шыӧԁчӧм пасјӧ, мыј „французскӧј нароԁ, коԁі кӧсјӧ овны порадок ԁа труԁ обстановкаын, оз лез, меԁым правітељстволӧн тѳрпітӧм вӧсна лӧсӧԁісны гітлеровскӧј нравјас Францијаын“.

ХРОԊИКА

ССР Сојузса Верховнӧј Сӧветлӧн Презіԃіум назначітіс **М. П. Фріновскіј** јортӧс Военно-Морскӧј флот куза Нароԁнӧј Комиссарӧн.

(ТАСС).

Кітајскӧј нароԁ пасјӧ СССР-ын Октябрскӧј Соціалістіческӧј революцијалыс XXI-ӧԁ гоԁовщина

ЧУНЦІН, 5. Кітајса общественнӧј организацијајас, военнӧј положеԋије вылӧ віӡӧԁтӧг, нуӧԁӧны усіленнӧј лӧсӧԁчӧм Велікӧј Октябрскӧј Соціалістіческӧј революцијалӧн XXI гоԁовщина празнік кежлӧ. Тајӧ лунӧ Кітајса гырыс карјасын—Чунцінын, Ченԁуын, Сіанын, Ванканын, Ланчжоуын, Кунмінын, Гујјанын ԁа мукӧԁын—кутасны ԃемонстрірујтчыны сӧветскӧј кінокартінајас—„Ленін в октябре“, „Послеԁняя ноч“, „Ԃепутат балтікі“, „Волочаевскије ԁні“, „Чапаев“. Чунцінын восьӧ СССР-лы сіӧм фотовыставка. Културнӧј јітӧԁ куза советско-кітајскӧј общество чукӧртӧ торжественнӧј собраније. Уна кԋижнӧј магазінын котыртсӧны СССР ылыс кԋижнӧј выставкајас.

Културнӧј јітӧԁ куза советско-кітајскӧј общество шыӧԁчіс СССР-лӧн кітајын полпреԁ Луганец-Орлеанскіј ԁінӧ чолӧмалӧмӧн.

Кітајскӧј правітељстволӧн шыӧԁчӧм

ЧУНЦІН, 4. Кітајскӧј правітељстволӧн преԁставітељ јапонскӧј ԃекларација вылӧ вочакыв пыԃӧ офіціалнӧја вісталіс, мыј, аслас „побеԁајаслӧн“ ӧшјысӧмӧн, јапонскӧј правітељство зілӧ ԁокажітны, мыј Јапонија бостіс кітајскӧј терріторијалыс пӧшті жынсӧ. Но јапонскӧј правітељство тупкӧ аслас нароԁыс сіјӧ факт, мыј пӧшті јапонскӧј армија тылын терріторијалӧн кујім ԋолӧԁ пајыс збыл вылас кутӧ кітајскӧј законнӧј властјас контрол улын. Націоналнӧј кітајскӧј правітељство воӡӧ колӧ Кітајса централнӧј властӧн ԁа став нароԁ поԁԃержка ԁырјі кутас воӡсасны јапонскӧј агрессијалы паныԁ сетчӧӡ, кытчӧӡ Јапонија оз потерпіт крах. Јапонскӧј военщина зілӧ кӧԋны ужас кітајскӧј населеԋије пӧвсын населеннӧј пунктјас, болніцајас ԁа школајас чорыԁа бомбарԃірујтӧмӧн. Но Кітај некор оз ло рабӧн јапонскӧј захватчікјаслӧн, некор оз пріміт мірлыс уԋізітељнӧј условијејас. Та вылыс чорыԁа вӧлі шуӧма Чан Кај-ші шыӧԁчӧмын, коԁӧс ӧтсӧгласӧн поԁԃержітӧма націонално - політіческӧј сӧветӧн.

Іспаԋијаса фронтјас вылын

АСЫВВЫВ ФРОНТ

Оборона куза іспанскӧј міністерстволӧн нојабр 3 лунса офіціалнӧј своԁкаын јуӧртсӧ, мыј колан војын Сіерра Кабалс рајонын (Ебро зона) фашістскӧј частјас бостісны жеԋыԃік каԁ кежлӧ 276 высота. Најӧс вӧлі регыԁ вӧтлӧма сетыс республіканецјасӧн коԁјас бостісны уна пленнӧјјасӧс. Бој муніс тані нојабр 3 лунӧ рытӧӡыс ԁа ез помас своԁка составлятан каԁ кежлӧ. Сіерра Кабалсан лунвылын мятежнікјаслы ԁа інтервентјаслы гырыс воштӧмас ԁонӧн уԁајтчіс вескӧԁны расположеԋијесӧ асланыс переԁовӧј лініјајаслыс.

Республіканскӧј авіація нуӧԁіс кык воздушнӧј бој інтервентјас ескаԁріљјајаслы паныԁ, 5 самолот ускӧԁӧмӧн.

ЦЕНТРАЛНӦЈ ФРОНТ

Віљаверԃе секторын республіканецјас взорвітісны кык міна, коԁјасӧс вӧлі пуктӧма мятежнікјас укрепљеԋијејас улӧ. Сы бӧрса нуӧԁӧм атака результатын республіканецјас бостісны некымын позіција, коԁјас вӧліны мятежнікјас орԁын ԁа бостісны пленӧ ӧті лејтенантӧс, кык унтер-офіцерӧс ԁа мятежнікјаслыс 14 салԁатӧс.

Мукӧԁ фронтјас вылын положеԋијеыс важ коԃыс.

Нојабр 3 лунлы паныԁа војын фашістјаслӧн артілерија лезіс Маԁріԁса населеннӧј кварталјас куза 650 снараԁ. Бомбарԃіровка бӧрын населеԋије пӧвсын артавсӧ 80 гӧгӧр ранітӧм ԁа віӧм морт. Кык снараԁ серјознӧја повреԃітісны США-са посолство лыс зԁаније.

Јапонскӧј војскаын восстаԋијејас

ЧУНЦІН, 5. Сӧмын ӧні лоі тӧԁса, мыј коймӧԁ ԃівізија сізі шуан охраннӧј армијалӧн, коԁӧс јапонецјаслӧн лӧсӧԁӧма Војвыв Кітајын, кыпӧԁіс бунт ԁа вужіс кітајскӧј правітељство ԁор. Октябр 2 лунӧ сіјӧ војска, коԁјас сулалісны Гујԁе ԁорын (Лунхај ускӧԁ кӧрттуј вылын), ускӧԁчісны јапонскӧј позіцијајас вылӧ карсан асывылын ԁа віалісны јапонецјасӧс. Тајӧ событијејасӧӡ-на первој ԃівізијаса 8.000 салԁат віісны јапонскӧј советнікјасӧс ԁа команԃірјасӧс. Преԁател генерал Лі Фу-хеӧс лылӧмӧн, салԁатјас вужісны централнӧј кітајскӧј правітељство ԁор. Тајӧ кык ыжыԁ антијапонскӧј восстаԋијејас петкӧԁлӧны кітајскӧј населеԋијелыс армија котыртӧм куза јапонскӧј фашістјас став зілӧмјаслыс провал.

Маԁріԁ бомбарԃірујтӧм

ПАРІЖ, 3. Еспан агентство јуӧртӧ, мыј 1936 воса октябр 1 лунсан 1938 воса октябр 23 лунӧӡ мятежнікјаслӧн ԁа інтервентјас артілерија лезіс Маԁріԁлӧн олан јукӧн куза, коԁі лыԁԁысьӧ не военнӧј зонаӧн, 9.197 снараԁ. Тајӧ зонаын артавсӧ 1.117 віӧм ԁа 3.747 ранітӧм морт. Маԁріԁлӧн тајӧ олан не военнӧј зонаас зіксӧ ԁа мыјкӧ мында жугӧԁӧм зԁанијејаслӧн лыԁ восӧ 5100-ӧ.

Кујім ԁаскыклы паныԁ

Збыл повтӧмлун, асланыс роԃіна ԁінӧ ыжыԁ раԃејтӧм петкӧԁлӧны кітајскӧј лотчікјас.

Август 3-ӧԁ лунӧ кітајскӧј бомбарԃіровщікјаслӧн кујім самолотыс звено лебзіс важнӧј заԁаԋије серті. Кітајскӧј лотчікјас должен-ӧс вӧлі атакујтны сынӧԁ вывсан Анцінса аэроԁром ԁа Јанцзы вылыс јапонскӧј корабљјас, коԁјас сулалісны Анцін ԁінын. Заԁаԋије вӧлі пӧртӧма олӧмӧ. Кітајскӧј самолотјас вылыс бомбајас ӧті бӧрся мӧԁ вескалісны целӧ. Некымын јапонскӧј корабл кутіс сотчыны, јапонскӧј аэроԁромлӧн шылыԁ му лоіс гуӧс ԁа гӧптӧс пустырӧн. Кітајскӧј лотчікјас кыпӧԁчісны-нін вывлан ԁа мӧԁӧԁчісны бӧр, кыӡі друг на воӡын мычысісны протівніклӧн самолотјас. Ставыс вӧлі 12 јапонскӧј істребітељ. 12 муніс кујімлы паныԁ.

І вот, сы вылӧ віӡӧԁтӧг, мыј кітајскӧј лотчікјаслӧн бомбарԃіровщікјасыс вӧліны бур скоростнӧј машинајас ԁа кокніа вермісны мунны, звеноса команԃір решітіс прімітны бој. І сен-жӧ сынӧԁас пансіс чорыԁ бој. Сіјӧ кыссіс пӧшті час. Маневрірујтӧмӧн ԁа бергаламӧн, кітајскӧј лотчікјас нуӧԁісны асьныс машинајассӧ протівніклӧн вескыԁ уԁарјас улыс, а воздушнӧј стрелокјас сіјӧ каԁнас ускӧԁлісны асланыс лукӧвӧј пулемјотјасыс ӧті јапонскӧј істребітељ бӧрся мӧԁӧс.

Со ӧзјісны сынӧԁын кујім јапонскӧј істребітељ. Со нӧшта кыкӧн із моз усӧны увлан. А тајӧ мыј? Сізім јапонскӧј самолот, коԁјас колісны, бергӧԁчӧны бӧрӧ, мунӧны Анцін вылӧ. Најӧ пышјӧны кујім кітајскӧј бомбарԃіровщікыс!

Сӧмын кор кітајскӧј лотчікјас бура пуксісны асланыс аэроԁром вылӧ, најӧ аӡӡісны, мыј самолотјаслӧн борԁјасас пулајасыс зев уна роӡјас, а воздушнӧј стрелок Го Тај-ші ранітчӧма кыкнан кокас. Ранајас јона ԁојмісны, но стрелок ез кол ассыс пулемјотсӧ, кытчӧӡ ез ускӧԁ ӧті јапонскӧј істребітељ.

А. Горобова.

Партізан Хосе

Сор рытын кузнец Мігуел саԁјын пукалісны некымын морт. Калланӧн курітчӧмӧн, најӧ сорнітісны асланыс сіктса ԃелӧјас јылыс.

Ԃруг кыліс шутовтӧм. Мігуел чеччыштіс:

— Тајӧ Хосе! Со кык тӧлыс-нін коліс, кыӡі сіјӧ муніс гӧрајасӧ партізанјас ԁінӧ.

Клопнітіс калітка, вӧрӡісны кустјас. Хосеӧс кутлӧны ӧті бӧрса мӧԁ морт.

— Јортјас, меным некор! Менӧ віччысӧны јортјас. Вісталӧј, кыӡі расположітчісны татчӧ фашістјас?

Ӧті-мӧԁсӧ торкӧмӧн, крестана кутісны віставлыны, кымын фашістскӧј полк сіјӧ лунјасас мунісны позіцијајас вылӧ, кымын грузовик бојеприпасјасӧн нуӧны быԁ лун ԁа с. в.

— Но, прӧщајтӧј, ԁругјас, міјанлы колӧ термасны.

— Хосе, Хосе, ме муна текӧԁ, —шуіс Мігуел.—Ме вӧвлі позіцијајас ԁінын, ме отсала теныԁ.

— І ме!

— І ме!

Хосеӧкӧԁ мунісны віт морт. Гӧп ԁінын Хосе бара ԋӧжјӧнӡі шутовтіс. Сетыс петісны морт 40—50 партізанјас. Отраԁ ӧԁјӧ осторожнӧ воссаліс салԁјас пӧлӧн.

— Мігуел, кӧні налӧн бојеприпасјасыс? Нуӧԁ сетчӧ менӧ ԁа Хуанӧс,—шуіс Хосе,—Хуан, ԃітіныԁ те орԁын?

Лӧн. Но со кӧнкӧ кыліс ојзӧм. Нӧшта кущӧм-кӧ шум. І бара лӧн.

І ԃруг кыліс пел поткӧԁан взрыв. Југыԁ бі кајіс бојеприпасјас склаԁ вестын. Нӧшта взрыв!

Сіјӧ каԁ кежлас локтісны регулярнӧј республіканскӧј частјас. Кыліс чоткӧј артілеріскӧј лыјсӧм, і завоԁітчіс республіканецјаслӧн наступлеԋије.

Фашістјас шыблалісны оружијесӧ. Некымын час мысті республіканскӧј частјас вӧліны Хосе ԁа Мігуел сіктын.

— Капітан Фернанԁес, тіјанлыс заԁаԋијетӧ пӧртӧма олӧмӧ: бојеприпасјаса непријатељскӧј склаԁ взорвітӧма, партізанјас бостӧма 80 пленнӧјӧс!—рапортујтіс Хосе.

Ответственнӧј реԁактор **Г. І. ТОРЛОПОВ.**

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комн. № 10 и 11, редакция газеты „Коми комсомолец“. Телефон: 5—01.

Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на 1 мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 3520. Типография Наркомместпрома Коми АССР. Тираж 3000.